

HARRASTAMISEN
SUOMEN MALLI

Kohti saavutettavampia harrastusmahdollisuuksia

Tarja Vartiainen, koordinaattori,
Harrastamisen Suomen mallin yhteyspiste ja

Tetti Tuhkio, hankekoordinaattori,
Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto,

Tiesitkö tämän? -Liikuttava juttu

- Katsotaan video: https://youtu.be/u_6jmSiAAPI?feature=shared

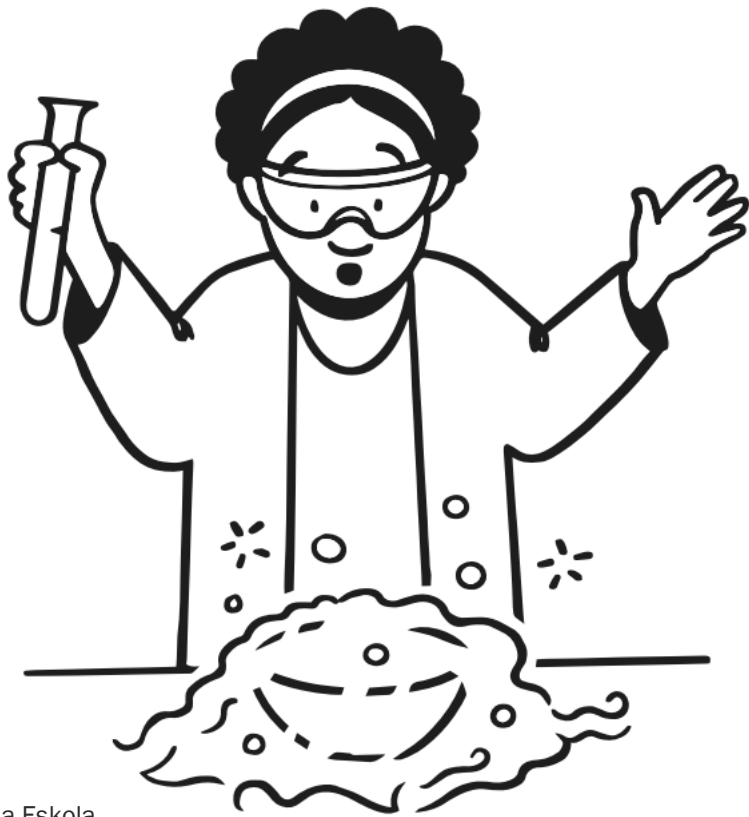
1. Harri

Kuvitus: Kaisa Eskola

- 8-vuotias
- Käyttää liikkumisen apuvälineenä pyörätuolia
- Tykkää piirtämisestä sekä kavereiden kanssa leikkimisestä ja pelaamisesta

2. Olivia

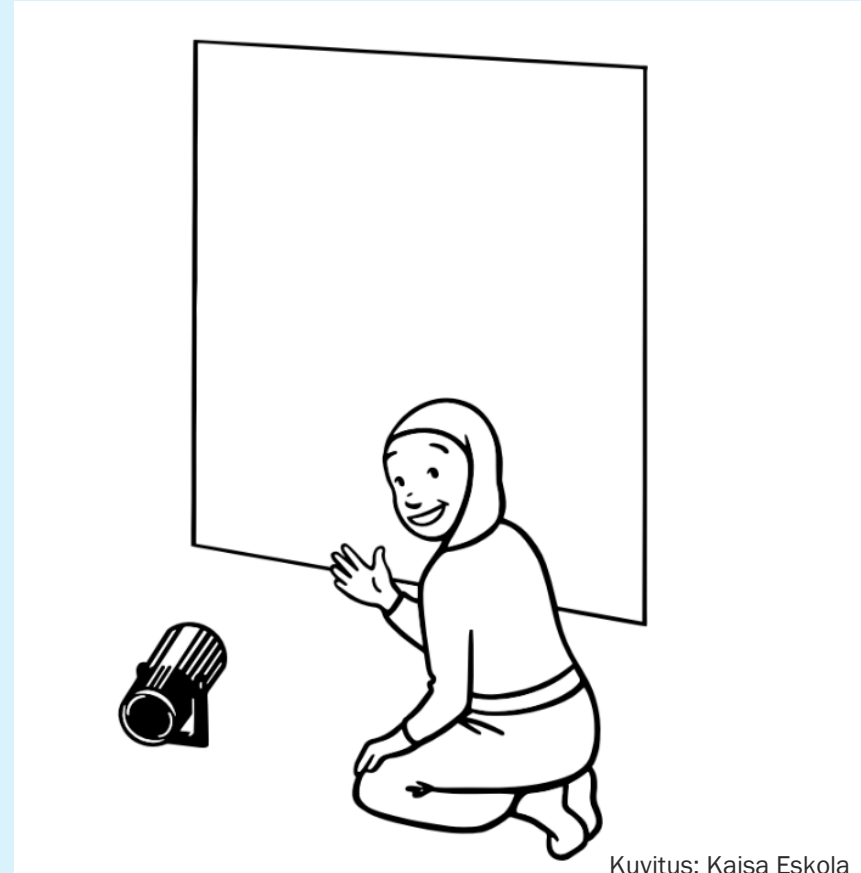

Kuvitus: Kaisa Eskola

- 10-vuotias
- Erittäin vilkas lapsi
- Tykkää parkourista, leipomisesta, pyöräilystä ja tanssista

3. Maria

- 12-vuotias
- Puhuu äidinkielenään arabiaa, suomenkielentaito on heikko
- Tykkää pallopeleistä ja laulamisesta

Kuvitus: Kaisa Eskola

4. Kuura

- 15-vuotias
- Ei uskalla puhua isossa ryhmässä ja jännittää uusia tilanteita
- Tykkää lukemisesta ja haluaisi mukaan elokuvakerhoon

Kuvitus: Kaisa Eskola

Miten mahdollistatte ja tuette nuorten harrastamista?

- Millaisia asioita pitäisi ottaa huomioon nuoren harrastuspolulla?
 - **Ei ole vielä mukana harrastuksessa**
 - Ilmoittautuminen
 - Harrastuspaikalle pääseminen, harrastusryhmän aikana, kotiin pääseminen
 - Koko harrastuskauden aikana, sitouttaminen, tuen tarpeet
 - Harrastuskauden päättyessä
- Kirjatkaa Formssiin:
<https://forms.office.com/e/an4hvCkv0M>

Ajatukset saavutettavuudesta ja esteettömyydestä

Hyvät käytänteet (1/2)

Harrastamisen Suomen mallin valtakunnalliselta tasolta viestintää ja materiaalia useammalla kielellä, ainakin suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi, arabiaksi. Helpottaisi paikallista toimintaa.

Kodin kanssa yhteistyö esim. vanhempien ennakkoluulojen hälventäminen, mahdollistetaan harrastaminen kielitaidosta riippumatta, harrastusohjaajan taidot, sosiaalinen tuki harrastamisen aloituksessa

Tarvitsisi turvallisen tutun aikuisen joka lähtisi oppilaan kanssa tutustumaan harrastukseen tai antaisi muita tukiohjeita. Turvallinen aikuinen olisi: opettaja, kouluvalmentaja tai koulunuorisotyöntekijä. Yhteistyö vanhempien kanssa. Harrastuspaikat tutuiksi ja näkyviksi. Jalkautuminen sinne missä nuoret viettää aikaa. Sieltä ohjaus harrastuksiin.

Koulu ottaa vastuun ilmoittautumisesta ja ottaa yhteyden oppilaan kotiin. Koulu myös tekee ilmoittautumisen.

Hyvät käytänteet (2/2)

Eri kielillä harrastaminen tarkoittaa eri asioita. Harrastuksista viestissä parempi kulttuurinen tuntemus on tärkeää. Suoraan suomenkielestä kääntäminen ei aina välitä viestiä oikein.

Yksilöiden tarpeet, tarvittaessa avustajia/lisäohjaajia. Harrastaminen koululla ratkaisee jo monet saavutettavuuden haasteet.

Jos lapsella on koulupäivän aikana avustaja, hänen tulee mahdollisuuksien mukaan olla lapsen tukena myös harrastustoiminnassa.

Koululla useampia kontakteja koulun henkilökunnan parissa, jotka bongaavat nuoria ja ohjaavat/rohkaisevat mukaan toimintaan.

Kohtaaminen ja keskustelu. Eri harrastusmahdollisuuksista kertominen, yhteistyö opiskeluhuollon kanssa, harrastustoiveista keskustelu. Tilanteen kartoittaminen. Ilmoittautuminen. Vanhempien kontaktointi. Yhteistyö huoltajien kanssa. Kyydit, mahdollinen avustaja. Ohjaajan ammattitaito. Sovellus.

Mitä toimenpiteitä kunnissa tehdään harrastamisen mahdollistamiseksi? (1/2)

- Tarjotaan kaikille avoimia ryhmiä sekä kohdennettuja ryhmiä
- Pienennetään ryhmäkokoja
- Ryhmissä on useampia ohjaajia
- Käytetään apuvälineitä
- Järjestetään kuljetuksia
- Tehdään harrastuspaikoista esteettömyyskuvauksia

Mitä toimenpiteitä kunnissa tehdään harrastamisen mahdollistamiseksi? (2/2)

- Henkilökohtainen avustaja, opas, tulkki, tukihenkilö tai harrastuskaveri mahdollistaa osallistumista harrastukseen
- Toimintaa sovelletaan osallistujien mukaan
- Ohjaajille järjestetään koulutusta
- Ohjaajille tehdään materiaaleja toiminnan tueksi
- Tehdään saavutettavampi harrastustoiveiden kysely tukea tarvitseville oppilaille
- Mentori kiertää ryhmissä ja tukee ohjaajia
- Toiminnasta viestitään useammilla kielillä
- Ryhmiä on tarjolla useammilla kielillä
- Positiivinen erityiskohtelu ryhmiin pääsemisessä
- Ilmoittautuminen paperilomakkeella tai puhelimitse sähköisen järjestelmän lisäksi

Saavutettava harrastus -merkki

Mahdollista harrastus kaikille!

Mikä Saavutettava harrastus -merkki?

- Saavutettava harrastus -merkki on **kaikille harrastusten järjestäjille tarkoitettu** merkki, jolla viestitään oman toiminnan saavutettavuudesta.
- Kyseessä on ennen kaikkea **asennemerkki**, joka kertoo toimijan olevan halukas tukemaan kaikkia harrastajia omassa toiminnassaan.
- Merkki ilmaisee **tahtotilaa** muokata omaa toimintaa saavutettavaksi ja esteettömäksi.

Mihin merkillä pyritään?

- Saavutettava harrastus -asennemerkillä ilmaistaan tukea tarvitseville osallistujille, heidän huoltajilleen ja perheilleen, että toiminnassa **pyritään ottamaan kaikenlaiset osallistujat huomioon**.
- Merkki viestii myös siitä, että toiminnan järjestäjille voi **turvallisesti kertoa tuen tarpeesta**.
- Toimija on merkkiä käyttäessään valmis **vähintään kokeilemaan**, voisiko erityistä tukea tarvitseva henkilö osallistua heidän toimintaansa.

Miten merkin saa käyttöön?

- Saavutettava harrastus -merkin **käyttäjäksi ilmoittaudutaan** lomakkeella osoitteessa: saavutettavaharrastus.fi
- Merkin käytölle on olemassa **linjaukset**, jotka ohjaavat käyttäjiä kohti saavutettavampaa toimintaa.
- Linjaukset ovat tällä hetkellä asiantuntijoiden viimeisteltävänä.

Harrastuksia kaikille - linjaukset

Ottamalla Saavutettava harrastus -merkin käyttöönsä toimija viestii sitoutumisestaan seuraaviin tavoitteisiin:

Yleiset periaatteet

- Edistämme saavutettavuutta ja esteettömyyttä toiminnassamme, jotta jokaisen oikeus harrastaa toteutuisi.
- Tavoittemme on, että jokaisella harrastajalla on mahdollisuus kokea onnistuvansa toiminnassamme turvallisesti omana itsenään.
- Tieto saavutettavuusratkaisujen tarpeesta ei vaikuta siihen, miten harrastuksen järjestäjänä suhtaudumme harrastajaan.
- Emme hyväksy kiusaamista, syrjintää tai häirintää toiminnassamme. Meillä on käytössä turvallisemman tilan periaatteet ja ohjeet ongelmatilanteisiin puuttumiseen.

Saavutettavuutta edistävät toimintatavat

- Meille voi avoimesti ja luottamuksellisesti kertoa saavutettavuusratkaisujen tarpeesta. Teemme yhteistyötä osallistujan ja hänen läheistensä sekä avustajan kanssa. Pohdimme yhdessä, miten harrastaminen onnistuisi parhaiten.
- Mukautamme toimintaamme, pedagogisia ratkaisujamme ja oppimistavoitteitamme vastaamaan harrastajien erilaisiin tilanteisiin ja tarpeisiin.
- Järjestämme harrastuksia kielitietoisesti niin, että niihin voi osallistua myös kehittyvällä kielitaidolla.
- Tavoittelemme moninaisuutta henkilöstössämme.
- Toimintaamme pääsee mukaan myös ilman pääsykokeita.

Rakennetun ympäristön esteettömyys

- Tavoitteenamme on toimia esteettömissä tiloissa. Mikäli tilamme eivät vielä ole esteettömät, sitoudumme niiden muokkaamiseen esteettömiksi tai järjestämme osan toiminnasta esteettömissä tiloissa.
- Toimitiloistamme on olemassa esteettömyystiedot, joissa kerromme myös tilojen mahdollisesta esteellisyydestä.

Saavutettava viestintä

- Viestimme toimintamme saavutettavuudesta, esteettömyydestä ja esteellisyydestä.
- Viestimme saavutettavasti, selkeästi ja ymmärrettävästi sekä sanoin että kuvin.
- Verkkopalvelumme ovat saavutettavia.
- Pyrimme aktiivisesti tavoittamaan ja kutsumaan toimintaa mukaan kaikenlaisia harrastajia.

Taloudellinen saavutettavuus*

- Tarjoamme kohtuuhintaista toimintaa. Porrastamme hinnoittelua ja tarjoamme vapaaoppilaspaikkoja tai vastaavia (stipendejä tms.) niille, joilla ei muuten olisi varaa harrastaa meillä.
- Tarjoamme mahdollisuuden ilmaiseen kokeilukertaan tai -jaksoon.
- Avustaja tai läheinen voi olla tukena mukana harrastuksessa. Avustava henkilö pääsee aina maksutta mukaan.

**Mikäli toiminta ei ole kokonaan maksutonta*

Mikä tukisi työtäsi keväällä?

- HSM-avustushaku käynnistyy viikolla 4
 - Hakuinfo 24.1.2024
 - Tulevat tapahtumat
 - 4.12. HSM Mahdollisuus meidän seuralle?
 - 15.12. Vinkkejä osallistujien saamisesta lasten ja nuorten harrastustoimintaan ja kesäleireille – webinaari
- Katso lisätiedot tapahtumakalenterista ja ilmoittaudu mukaan
<https://harrastamissuomenmalli.fi/tapahtumat/>

Apua ja tukea on tarjolla

Yhteyspiste, Opetushallitus

- Kuntien ja harrastusten järjestäjien tukeminen, verkottaminen sekä tiedon ja hyvien käytänteiden kerääminen ja jakaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö

- Mallin yleinen informaatio-ohjaus, kehittäminen, seuranta ja arviointi
- Avustuksen hakuehtojen määrittäminen
- Valtakunnallinen koululaiskysely

Aluehallintovirastot

- Avustuksen käytönohjaus: avustuksen haku, käyttö ja raportointi, muutos- ja jatko-aikahakemukset

Kiitos, ollaan yhteyksissä!

Tarja Vartiainen

koordinaattori,

Harrastamisen Suomen mallin yhteyspiste,

Opetushallitus

tarja.vartiainen@oph.fi

+358 50 577 8907

www.harrastamisensuomenmalli.fi

